

การเรียนรู้บนฐานชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้หน้่าแพรงสาละลิน

ในปีการศึกษา พ.ศ.2556 สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยตลอดชีวิต (กศน.) อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ยุติการจัดการเรียนการสอนต่อเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ส่งผลให้เด็กนักเรียนในบ้านแม่ลามาน้อย และบ้านห้วยมะโอ ในระดับประถมศึกษาจำนวน 35คน ต้องออกจากชุมชนไปเรียนหนังสือนอกหมู่บ้าน และมีเด็กระดับปฐมวัย จำนวน 24คน ที่ขาดโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้

กลุ่มเยาวชนจิตอาสา หน้่าแพรงสาละลิน เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ที่ตั้งขึ้นเพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสมาชิกในชุมชน ได้พยายามหาแนวทางให้เด็ก ได้มีโอกาสได้เรียนรู้ในชุมชนของตนเอง ทางกลุ่มจึง

ออกแบบการเรียนรู้ โดยนำเอาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาของชุมชนปกากะญอหมู่บ้านสาละวิน มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ผ่านการทำโครงการ เช่น การปลูกผัก การทำนา ทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน การทำจามไม้ การใช้ยาสมุนไพรรักษาโรค เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะเกิดจากการออกแบบร่วมกันระหว่าง ผู้จัดการเรียนรู้ ผู้ปกครอง และตัวผู้เรียนเอง โดยจะประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน นอกจากจะพัฒนาตัวผู้เรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนด้วย เพราะชุมชนเกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

ศูนย์ส่งเสริมและสนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวงและโครงการตามพระราชดำริ มจธ.

มูลนิธิโครงการหลวงดำเนินงานในสถานีวิจัยและพัฒนาโครงการหลวงจำนวน 35 แห่ง ใน 5 จังหวัดทางภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทรงริเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารโดยจัดตั้งโครงการภายใต้การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริฯ ที่ทรงมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยใช้การศึกษาเป็นหลัก เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชน ด้านวิชาการ ด้านจริยธรรม ด้านหัตถศึกษา และด้านพลศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) มีส่วนในการทำงานเพื่อสนองพระราชดำริฯ โดยร่วมมือกับหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ในการจัดการศึกษาโดยใช้หลักทางวิทยาศาสตร์เข้าไปประยุกต์กับภูมิปัญญาชาวบ้าน ทำให้วิถีชาวบ้านกลายเป็นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสังเกต ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้